

Notáhta • Notat

Geasa/Til: «TilSbr_Navn»

Min čuj./Vår ref: 10/4062 - 2

Beaivi/Dato: 21.07.2009

Befaringsrapport, utvalgt kulturlandskap Skardalen, Gáivuotna - Kåfjord i Troms fylke

Befaringa ble gjort 17. – 19. Juni 2009 av Randi Sjølie fra Sametinget og Camilla Brattland. Oskal Strandli bosatt i Skardalen fungerte som guide og viktig kilde til husenes historie. Skardalen er utvalgt kulturlandskap i Troms fylke. Formålet med befaringa var å registrere sjøbruksbebyggelsen i bygda. Det ble gjort registrering på SEFRAK-skjemaet av alle husene i fjæresonen, i alt 19 stykker. Støer, båtopptrekk eller hjeller ble ikke registrert, men de fantes i tilknytning til de fleste naustene. Befaringa ble vesentlig gjort på eksteriøret av naustene. I tillegg til naust og støer finnes en forholdsvis nyetablert industri, et smoltanlegg, i fjæresonen. Den ligger ved utløpet av elva, der det også er etablert molo og moderne kai.

Naustene kan eies av andre enn matrikkelført eier av grunnen der naustet står. Det kan være slekt eller andre overenskomster om plassering og bruk av naust. Naustene er bygd opp etter krigen, da denne bygda ble ødelagt i 1945. Likevel har man stort sett holdt seg til den tradisjonelle utformningen av naust i området. I denne tradisjonelle utformningen er hele underetasjen - eller bare nedre del av bygningen - utført i tørrmur eller støpt grunnmur. Båten ligger på bakken i naustet, uten tregolv men gjerne noe steinsatt eller grus på bakken. Denne utformningen er utviklet for at båten (trebåten) som ligger i naustet skal holde seg fuktig og kjølig, og slik bevares bedre. Noen av naustene har avdelt loft over naustrommet, mens andre har åpent rom helt opp til taket. Loftet kan være mer eller mindre velutstyrt, fra isolert rom for beboelse til løse golv og plass for fiskeredskaper med mer. Inngangen for båten er i gavlen mot sjøen. Denne kan være lukket med vegg og låst dør eller helt åpen. Inngangen til naustloftet er fra baksida, gjennom en lav dør. De tradisjonelle naustene har vertikal ytterkledning, mens de nyere har liggende kledning. Størrelsen på naustene varierer litt, men de fleste holder seg innafor en lengde på 6 til 6,5 m og en bredde på 3 til 4,5 m.

Naustene er plassert på to måter, med gavlen og inngangen mot sjøen eller parallelt med fjæra med langsida mot sjøen og gavlen innover i fjorden. De fleste naustene inneholder trebåter og mye fint og hjemme produsert fiskeutstyr som i dag er gått ut av bruk. Trebåtene er heller ikke i bruk, og plastbåter har overtatt. Plastbåtene ligger på svai i bukta innafor kaia ved det nye smoltanlegget.

De fleste naustene er i bruk og tilstanden god for de fleste. Det er enkelte der det er behov for større reparasjoner. Dette gjelder laen 02, naustet 03 og nothuset 19, der 02 og 03 må ha prioritet. En del av de andre har behov for maling, fjerning av vegetasjon mot veggene eller mindre utskiftninger av skadet trevirke.

01	Sjøbu med nausttilbygg og båtstø, gnr 28/09 Johan P. Pedersens naust, eies nå av Judit, Idar og Asle Pedersen. Fjøs og uthus og mur etter bolig finnes på øversida av E6.	Sjøbua står på fjell, med naustet som tilbygg, inn mot terrenget. Dette er et utypisk i Skardalen, med naustet som tilbygg til ei sjøbu. En av bjelkene i interiøret på nausttilbygget var høvlet og hadde flg innskårete innskrift: <i>Erbaut von der 4./Geb. Ig. Rgk. 143</i> , i nydelig gotisk

		skriftformning. Naustet står parallelt med fjæra, med støa i sving mot sjøen Naustet i god stand, nymalt og med nytt platetak.
02	Lae, gnr 28/25, Johanne sin lae. Eies av Mikal Karlsen, Berit Johanne Olsen, Ivar Edvin Olsen, Jan Ole Olsen.	Laen er en stavreist bygning med skjeltervegger i bjørkestaver. Huset ble flyttet 1985 i forbindelse med skifte av eiendom, da det sto nærmere E6, og nærmere smoltanlegget. Huset ble flyttet av muren av stormen 2004 og står på sida av muren, en tørrmur. Dette er jo ikke noe naust, men er tatt med siden det ligger nært fjæra og dessuten har behov for reparasjon. Tilstand: Muren og deler av veggene er også skadet. Taket tett. Behov for viktig istandsetting
03	Naust, gnr 28/1 og 12, eier Kjell Anton Jensen. Grunneier er Per Kr. Monsen.	Naustete er bygd rett etter krigen av Anton Johansen. Det er et tradisjonelt naust, med høy mur av tørrmur og overbygning av tre. Skadet av nylig storm, der hele overbygningen er flyttet av muren. Tilstand: Behov for istandsetting, flytting av treoverdelen tilbake på muren som må legges opp pånytt. Dessuten maling.
04	Naust m /opptrekk, gnr 28/1 og 12, eier Ove Monsen. Grunneier er Per Kr. Monsen.	Naustet er bygd av Ove Monsen for ca 10 år siden. Det har ikke den tradisjonelle muren eller tørrmur, men står på kreosotstolper. Naustet er bygd etter at plastbåtene overtok for ytrebåtene. Tilstand: God
05	Naust med opptrekk, gnr 28/1 og 12, eier	Naustet bygd i 1960-åra av Oskar

	Oskar Johansen. Grunneier er Per Kr. Monsen.	Johansen. Tradisjonell utformning med støpt mur. Naustet ble forlenget ca 160 cm pga kjøp av ny båt. Denne forlenginga sees bl.a. i taktekinga. Tilstand: God, men kunne vært malt.
06	Naust, gnr 28/1 og 12, Johanna Olsens etterkommere. Eies av Judit, Idar og Asle Pedersen. Grunneier er Per Kr. Monsen.	Bygd av Ole Monsen. Den eldste delen av naustet er fra før krigen. Naustet ble forlenget på sjøsida i 1970-åra med et tilbygg som forlenget den til omtrent det dobbelte. Tilbygget ble bygd av materialer fra et hus som ble revet da veien ble bygd gjennom bygda. Støpt høy grunnmur. Den eldste delen av naustet har ny ytterkledning. Naustet inneholder seks båter. Tilstand: God, mangler et bord i porten.
07	Naust med loft, gnr 28/1 og 12, eier Oskar Strandli, brukes også av Per Kr. Monsen. Grunneier er Per Kr. Monsen.	Bygd av Oskar Strandli og Hilmar Monsen i 1976. Naustet har et velutstyrt loft. Tradisjonell utformning med høy støpt grunnmur. Tilstand: God
08	Naust med loft, gnr 28/1 og 12, eies av Arne Johansen Ijäs.	Bygd og brukt av Hjalmar og Marenus Johansen. Grunnmuren er fra før krigen fra 1920-åra mens loftsdelene er bygd i 1960-åra. Tradisjonelt naust med høy gråsteinsmur med åpent naustrom. Den ene langveggen i loftet er kledd med båtboard. Det står en såkalt Tølløfsenbåt i naustet, og naustet inneholder mye spesiell redskap. Et fint naust! Tilstand: god
09	Naust gnr 1 og 12, eier Bernt Johansen	Bygd av Bernt Johansen for ca 10 år siden

		(ca 2000). Naustet har høy støpt grunnmur. Tilstand: god
10	Naust med loft gnr 28/8, eier Ole Pedersen, brukes av datter og svigersønn	Bygd av Ole Pedersen i 1950-60 åra. Et tradisjonelt naust med høy gråsteinsmur og åpent naustrom. Bjelkelaget mot loftet er bygd av bjørkeråved, både bjelker og golvbord. Tilstand. God. Det er gjort reparasjon med påstøp på muren, for å stabilisere den, kanskje i forbindelse med en flytting som er gjort.
11	Naust med loft, gnr 28/23, eier Ruth Larsen	Bygd 1976 av Ole Skogmo. Støpte høye sidevegger. Tilstand: God
12	Naust med loft, gnr 28/23, eier Eliva Henriksen, søster til Ruth Larsen	Naustet er bygd i 1950-60 tallet av Bernhard Henriksen. Sideveggene er solid tørrmur, nesten helt opp til raftet. Tilstand: God, trenger maling
13	Naust med loft, gnr 28/23, eier Olaf Johansen	Naustet er bygd for ca 10 år siden av Olaf Johansen. Dette er et nytt naust, bygd etter tradisjon med tørrmurt naustrom og isolert loft.

		Tilstand: Strøken
14	Lafta sjøbu, gnr: 28/3 er i SEFRAK fra tidligere under 1940/106/5. Eier Anne Marie Solberg	Bua ble bygd 1850-75 av Henrik Henriksen. Ei lafta fjærebu som det tidligere var mange av også i fjæra i Skardalen. Den står på syllsteiner. Tilstand: OK Den ble omfattende restaurert i 1998, mens Henrik O. Henriksen eide den.
15	Naust, gnr 28/3, eier Anne Marie og Gunnar Solberg, bruker Reidar Hansen (?)	Bygd i 1960-åra av Hilmar Pedersen og Hans Olai Henriksen. Tørrmur på halve veggene. Konstruksjonen er gjort av råved – bjørk. Tilstand: God. Noen mindre råteskader nederst på panelet der det går helt ned i grunnen på sjøsida og i SV hjørne. Skadde dekkbord over vindskier. Trenger maling
16	Naust, gnr 28/4, eier Peder og Magnar Nilsen, bruker Peder Nilsen	Bygd etter frigjøringa av Sigvart Nilsen. Treveggene står på syllsteiner Tilstand: God
17	Naust, gnr 28/5, eier (av grunnen) Nanna J.P. Nilsen, bruker Sigurd Larsen.	Bygd på slutten av 1950-tallet av Henrik Larsen. Står på syllsteiner. Stavene i veggene er av råved bjørk. Golvet følger terrenget bakover og oppover. Veggene er

		kledd med bakved (hentet i Nordreisa) noe som var spesielt og ble kommentert. Loftet går over halve naustet. Tilstand: kledning kan være råteskadd der den går ned i bakken på oversida av bygget. En del knekkete kledningsbord.
18	Naust, gnr 28/5, eier Nanna Nilsen.	Bygd etter frigjøringa av Nils Nilsen. Bygningen står på syllsteiner og løse heller. Tilstand: Mindre panelskader nederst på oversida der panelet går ned i bakken.
19	Nothuset, gnr 28/19, eier av grunnen Ruth Bergljot Larsen	Bygd etter krigen av Oskar Strandli m.fl. Brukt til fiske med seinotbåten Østlyngen. Det var også en nothjell ved huset. Huset er bygd av brakkematerialer. Tilstand: huset har større skader, bl.a. stort hull i taket og vikitge råteskader.

*

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Randi Berit Sjølie
seniorråddeaddi/seniorrådgiver